

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piac-utca 12, Egyház-tér felől.
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy órá . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy órá . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

kiadóhivatalban Egyház-tér: és a
Horovitz Zsigmond papírüzletében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

Általános, titkos és egyenlő választói jog.

A harc folyik. A demokratikus igazságért, a nép függetlenségért az általános, titkos és egyenlő választójogért. Minden gondolkodó, becsületes és igazságérzettel telt embert örömmel tölt el ez a dolog. A politikai pártok legalább is különbség nélkül sorakoztak a küzdők zászlaja alá, amiből azt következtetjük, mert azt kell következtetnünk, hogy a választói jog reformját mindenki őszintén kívánja, sürgeti, akarja és követeli.

Higyük, hogy így van. Nem szabad arra gondolni, hogy ha tehát mindenki akarja, ki az hát, aki nem akarja.

Előttünk csak egy dolog van, egy cél, hogy a választói jog reformját megcsináljuk és megcsinátsuk. A függetlenségi és 48-as pártnak ősi program-pontjaért folyik most a harc és a függetlenségi és 48-as párt zászlójára irt legszebb jelszóért küzd minden politikai párt embere.

De egyet le kell szögeznünk itt. A küzdelemben ma már részt vesz min-

denki, de a harc elején a függetlenségi párt katonái küzdöttek s az első sorban küzdenek ma is. A küzdés, a harc, a mienk volt, a diadal, a győzelem legyen mindenkié, a nemzeté.

A választói jog ligájának debreceni csoportja most bocsátotta ki a fölhívást a vasarnapi népgyűlésre, amelynek nagy-nak s impozánsnak kell lennie. A fölhívás a következő:

Polgártársak!

A magyar nemzetet fentartó, magyar kultúrát teremtő s az állam másfél milliárdos terheit viselő, 20 évnél idősebb férfiakosságából nincs ma szavazati joga Magyarországon az 1904. évi statisztikai felvétel szerint:

- a) az 1 katasztrális holdnál nagyobb földet bíró 1.378,086 földbirtokos közül 750,893-nak, vagyis 54.5 százaléknak;
- b) a 291,448 önálló iparos közül 201,550-nek, vagyis 59.5 százaléknak;
- c) a 82,665 önálló kereskedő közül 36,521-nek, vagyis 44.2 százaléknak;
- d) a 266,944 állami, egyházi, közigazgatási, törvényhatósági, postai, vasuti, magán-tisztviselő, állásit és szabadkereseti pályán levő értelmiségi férfi közül 141,659 tanult férfinak, vagyis a tulajdonképpeni nemzeti intelligencia 54.5 százaléknak és
- e) a 2.179,408 férfimunkásból 2.131,279-nek, vagyis a munkásság 98 százalékának.

Ez a statisztika kétségtelenül bizonyítja, hogy Magyarországon nincs választójoga és nincs befolyása a törvényhozásra sem a munkának, sem az intelligenciának, csak a nagy vagyonnak és nincs választójoga a dolgozó népmillióknak, csak a kiváltságoltak ez-zeinek.

Az 1848. évi V. t.-c. óta, amely a mostani választójogi törvény alapelveit lerakta s az 1874. XXXIII. t.-c. óta, amely e törvény kereteit nagyon mérsékelten bővítette, Magyarországon mélyreható gazdasági és társadalmi átalakulás ment végbe; az új polgári középosztály, mely mint nemzeti értelmiség képviseli Magyarországon a gazdasági és társadalmi haladást és a nyugati műveltséget, jórésben épp úgy ki van zárva a politikai jogokból, mint ahogy nem tud gyakorolni a törvényhozásra és saját adójának megállapítására semmi befolyást a kisbirtokosság és ipari munkásosztály sem.

Ezért egyetemes, nemzeti és minden pártterdeken felül álló érdek az általános, titkos és egyenlő választójognak sürgős törvénybe iktatása, hisz egész népünk gazdasági haladását és műveltségbe való felemelkedését csak az ország demokratikus szervezete biztosíthatja, amely a jogegyenlőségen épül fel, ennek alapja pedig az általános, titkos és egyenlő választójog.

Mi Debrecen polgárai, ennek a meggyőződésünknek kifejezésre juttatása végett

A fekete halál pusztulása.

Írta: Fallay Lucyen.

Gordon ezredes nyugodtan fujta a füstöt, megigazította a felszivódott dohánycsoportot a pipájában, azután bosszusan rántott egyet a vállán:

— Eh, ostobaság! Ti hinduk buták vagytok, mindentől féltetek, kísértetet láttok mindenütt, ahová az eszetek nem juthat el; mondom, valami butaság az egész.

— Nem Lahib! Nincs igazad! En mondom neked, Katalin, a tigrisvadász. Én is láttam azt a nagy macskát. Az nem a mi vidékünkön való. Éjjel jár az emberek után, nem látszik meg a fák között, nem világít csikós teste a hold fényében, csak a zöld szemei égnek, mint a chadapatami budhaszobor gyémántjai. Mint egy sötét árnyék, mely átlátszó, eloszlik, mint a viharfelhő a Himalája tetején, cikázik, lobban a dsungel sűrűjében; léptei nyomán a megsemmisítő és szellemei járnak. Én láttam Lahib!

— Ez a látszólag földöntúli bestia csak a ti gyermekes fantáziátokban létezik, moy dear boy! És nem egyéb, mint egy szép nagy „mame robber“ tigris, ami alaposan megijeszíthette a bátor vadászokat — felelte az ezredes.

— Colonel Lahib! ezt ne mond! Te tudod, hogy a hindu „schickári“ nem gyáva, te láttál már minket tigrisre vadászni, láttad

a djahvári ragy „áldozatot“, mikor a hinduk pusztá kézzel ölték meg a tigriseket, no mondd, gyáva a hindu, Lahib?

— Nem úgy értem, Kalahi! Te híres, bátor vadász vagy, hiszen a felkelésnél is nekem szolgálat, biztos szemű, biztos kezű „skont“ vagy. De babonások vagytok, ez az egész.

— Nem tudom Lahib! De azt láttam, mikor tegnapelőtt vártuk a dsungelbe a tigris, az nem jött elő, hanem jött helyette a nagy fekete árnyék és elvitte azt a fiatal francia vadászt, aki azelőtt három nappal itt az állomáson kért a vadászatra engedélyt.

— Miért nem löptetek rá a tigrisre, hisz ott volt előttem, fekete árnyéknak nézni azt a bestiát, hát férfiak vagytok ti? Szegény francia azért halt meg, mert ilyen „asszonyokkal“ ment ki vadászni.

— Sahib! ne bánts minket, mi négyen löttünk rá az árnyékra, a francia is és hárman. Az árnyéket nem fogja a golyó, Sahib.

Azóta eljött az árnyék egész a falu mellé, ott ijeszgeti a legelő zebukat, lovakat és mikor eljön a sötét holdtalan éj — megjelenik a bungalowok között, nem kell neki a zebu.

Hallottuk, amint suhan, repült az ablakon, a fák között, recsegve tört le a deszkafal. Sorozat adunk rá . . . Hiába! aztán a zombék ropogása hallatszott, az árnyék

tompán hörögve siklott el mellettünk, lecsapott a vadászok közé . . . Vér jelölte az utját, a mere járt; hat ember halt meg azon az éjjelen.

Tegnap újra ott járt a faluban, Lahib, a sötét árnyék, a fekete halál három asszonyt ölt mind szépek voltak, mint a palmafá, mint a bambusz, vagy a lótuszvirág — most vér szivárog kemény mellükből, fekete az ajkuk.

— Segíts, Sahib!

— Elmegyünk, Kalahi, annak a bestiának nem szabad megérni a holnapi nap reggelét, csak ne féljetez attól a dögötől, egybátor makacs „mann robber“ az és egyéb semmi.

— Köszönöm, Sahib! Várni fogunk téged a faluban. Marapore asszonyai boldogok lesznek! . . . Öld meg a fekete halált, Sahib.

A hindu arca felderült és boldogan távozott el.

— Ki tart velem fiuk — szót az ezredes várakozó hangon, — legalább hárman fogunk lenni.

Hatalmas darab tigris lehet, azt hiszem, erős dolgunk lesz vele.

— Csak nem tartod valami természetfölötti macskának, ezredes uram, azt a dögöt, — szót jóízűen nevetve Klemmy, az első hadnagy, — pokoli volna, hogy ha csupa

Hulló falevél,

csönsegélyző palota.) — Naponta érkeznek ujdonságok!

suttogva beszél . . . de azt mindenki hangosan kimeri mondani, hogy **csipkét, selymet,** szalagot, a legutolsó divat szerinti ruhadíszeket, női fehérneműket, harisnya és keztyűket a **legolcsóbban** és **legnagyobb választékban** egyedül csak a **Sas-utca 4.** (Kölcsegyház utca) üzletében lehet beszerezni. **Sas-utca 4.** (Kölcsegyház utca) — **Megtekinthető vételkényszer nélkül.** — **Színésznőknek nagy árkedvezmény.**

Budapesti Csipkeáruház

Színésznőknek nagy árkedvezmény.

1910. október 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Bika szálló disztermében

népgyűlést

tartunk, amelyen az általános, titkos egyenlő választójog országos szövetségének elnöke,

báró Bánffy Dezső

v. b. t. t. ur s vele együtt több országos nevű férfi is meg fog jelenni és fel fog szólni.

Az általános, titkos és egyenlő választójog országos szövetségének debreceni fiókja és az ehhez csatlakozott polgárok.

A portugál forradalom

Ujabb részletek a nagy eseményről.

Még folyik a vér Lisszabon utcáin; még dülnek a harcok ott, azon a területen, ahol egy királyság meghalt.

Kivül Portugália határain, a nagy és kicsiny királyságok területén, ahol népek és udvarok még egymással szemben állnak mint engesztelhetetlen ellenségek, megdöbbenés van az udvarokban.

Mintha azt kérdeznék: „Ez is lehetséges? Ma még hatalmas, sőt mindenható király valaki s holnap már földönfutó? Hát így lehet a népeknek és hadseregeknek hűségében bizni?”

Ugy tesznek, mintha soha ilyen nem történt volna, pedig a história azt tanítja, mindenkinek világos és érihető faktumokkal bizonyítja, hogy a népek türelmét csak bizonyos határokig lehet próbára tenni. Abban a pillanatban, amikor ezen a szélső határon túlmennek, amikor a népek türelme szakad, bekövetkezik szükségszerűen a reakció és akkor éppen oly szükségszerűen a nepek kekednek fölé.

babonából mi sem találjuk el expresszeinkkel.

— Szeretném azt a tigrist látni, ha még oly természetfölköti is, amit én el nem talállok urak — gunyolódott Makkley kapitány, kezével célzó mozdulatot téve.

— Jól van fiuk! De azért jó lesz vigyázni! Ez a bestia mégis fölcusfolhat minkei. Tehát előre, készüljétek!

— Egy óra múlva indu'unk! Alig mult el a készülődésre kiszabott idő, négyen szállunk nyeregbe és hat bengáli lovas katonai kíséretében két órai lovaglás után elértük Haraporat.

A falut a legnagyobb rémületben találuk. Az asszonyok, leányok, mint egy megriasztott birkanyáj, fejüket összedudva, remegve bujtak egymás mellé.

A férfiak fásultan, fegyvereiket szorongatva, kétségbeesetten néztek a dsungel felé, ahol az ismeretlen halál leselkedett feljünk.

Leszálltunk lovainkról, megvizsgáltuk a terepet, végigjártuk a falu bambuszából készült viskóit.

A dsungel felé eső oldalon óriási törések voltak láthatók a palánkokon.

— Az a bestia legalább is akkora, mint egy ökör — szólt Klemmy.

— Mindjárt lenyugszik a hold, sötét lesz, jó lesz vigyázni fiuk. Azt hiszem, legjobb lesz együtt maradni — szólt az ezredes

A király szökése.

Páris, október 6. A külügyminisztériumhoz érkezett jelentés szerint az oporto-i herceg a királyi család tagjaival az Amerie yachtra szállt, hogy Angliába hajózzon. Azt hiszik, hogy Mánuel király is a yacht fedélzetén van.

Forradalom Madridban.

Madrid, október 6. A Correspondenzia de Espagna a következő hírt függeszti ki: Lisszabon a forradalmárok kezében van. A király és a királyi család tagjai egy hadihajó fedélzetén utban vannak Angliá felé. A belügyminiszter újságírók előtt kijelentette, hogy a hadsereg legnagyobb része hű maradt Mánuel királyhoz, majdnem az egész flotta azonban átpártolt a forradalmárokhoz. A király egy hadihajó fedélzetén van, amely a Tájó folyó fedélzetén horgonyoz. Elbas és Porto helyőrségei Lisszabon felé menekülnek.

Madrid, október 6. Iteni politikai körök attól tartanak, hogy ma éjjel Madridban zavargások fognak kitörni.

Canalejas a lisszaboni eseményekről.

Madrid, október 6. (Fabra ügynökség.) Canalejas miniszterelnök a lisszaboni eseményekről a következő közlést tette: Tegnap éjjel 2 órakor a lakosságot 21 ágyúlövés riasztotta fel álamból. Az utcákon mindenfelé futottak az emberek, miközben a katonaság kürtjel riadót fújta és a város különböző pontjairól fegyverropogás hallatszott. A forradalom kitört. Az ágyulövések adták meg erre a jelet. A rendőrség a fölkelőkre, a kik lövéssel fogadták, bombákat dobott. A katonai csapatokat fellármázták, de ezek két pártra oszlottak, az egyik rész a lázadókhöz pártolt át.

Elkeseredett harc fejlődött ki, a melynek igen sok halott és sebesült áldozata volt. A tüzéség óriási pusztításokat okozott. A forradalmárok hatalmukba kerítették a ki-

rályi palota közelében levő katonai telepet. A király a palotát elhagyta négy bizalmi embere kíséretében, a kik biztonságba helyezték. A harc az utcákon tovább tartott. A nap folyamán a vidékről királyhű csapatok érkeztek Lisszabonba. A két párt hadereje körülből egyensúlyban van. A miniszterelnök azt hiszi, hogy az anyakirályné a Cintra palotát nem hagyta el. A vidékre a mozgalom nem terjedt át. Madrid nyugodt.

Az új kabinet.

Madrid, okt. 6. Bajadóból érkezett hivatalos távirat szerint Portugáliában kikiáltották a köztársaságot. Az ideiglenes kormány tagjai: Braga Theofilo elnök, Machadó külügyminiszter, Almeida belügyminiszter, Costa Alfonzó közoktatásügyi miniszter.

A menekültek.

Páris, okt. 6. A Havas-ügynökség jelenté Biarritzból: Lisszabonból idemenekült utasok jelentik, hogy a forradalom pronuncia-mento volt. A lakosság legalább nem vett részt eleinte benne. Tüzérezredek lövöldöztek a polgári gárdira. Kiszánu csapat maradt csupán hű a királyhoz. A lázadó csapatok a főváros összes stratégiai pontjait megszállták. Az áldozatok száma nagy.

Nem lehetett elkerülni.

Costa Alfonso, a portugál köztársasági párt vezére a következő kijelentést tette néhány hónappal ezelőtt a világsajtó egyik legelterjedtebb francia lapjában:

— A király helyzete — mondotta — immár tarthatatlan. Ha én barátja volnék Mánuel királynak, őszintén megmondanám neki, hogy még a kellő időpontban köszönjön le a trónról. Nincs párt, akire támaszkodhatnék. A nép pedig már nem tűr tovább, a legkisebb erőszak láttára kitör a forradalom. Ha el kell is folynia némi ártatlan vérnek, a dolgot elkerülni nem lehet. Az elmúlt héten egy lisszaboni éjszakai gyűlésen hatvanezer ember volt jelen.

és még egyszer megvizsgálta Cordy-fegyverét.

— Látod Sahib, azt az alacsony, puhasást ott a nagy dsungel szélén. Ott jön ki a fekete rém, — figyelmeztette Kalahi az ezredesi.

— Akkor itt állunk felurak. Te Klemmy itt balról! Te kapitány ott elől, de fekdj le a nád közé . . . Te pedig — szólt hozzám — ide állsz, vagy fekszel mellém fiam és nyitva legyen a szemed . . . s nehogy fényleg valami árnyékra találj löni fiu! Tudod, a Cordy-puska az árnyéknak nem árt, de nekünk még megárlhat, ha nem talál'sz . . . in the back point!

— Csak a „blattra“ vagy a két villogó szemgolyó közé, akkor tűzben esik el, másképp ez a kétségen kívül tapasztalt hatalmas szög felcsufolhat bennünket.

— Vigyázz! Ne cigarettázatok! Micsoda gyerekség!

A hold éppen ebben a pillanatban tűnt alá és néma sötétség borult az egész vidékre.

Vagy félórát tartott ez a nyomasztó, minden ideget megfeszítő némaság. Fegyvereinket kézben tartva figyeltük az éjszaka rejtélyes, megmagyarázhatatlan hangjait. Klemmy a magnéziumporos világító fáklyát tartotta készen.

Valami halk, alig hallható zöreje hangzott a dsungel felől — aztán az égből világosabb részére egy hatalmas, nyulánk, hajlé-

kony árny rajzolódott rá. . . . Az ördögbe is, . . . ez a tigris, . . . de milyen! — sugta Klemmy és fegyverével célba vette az árnyat.

A tigris két foszforeszkáló szeme, mint két zöld lüzgolyó, izzott a sötétben egy pillanatra. . . . aztán a tigris eltűnt.

— Vigyázzatok, ugrik! — és már el is dördült Klemmine fegyvere kétszer egymásután.

A tigris közénk ugrott.

— Kapitány a lámpát! Fényt! Fényt! hamar . . . — Kialtotta az ezredes; az árnyék most már a hátunk megett rajzolódott az égboltra.

Aztán végre a vakító magnézium fény áradt szét a „dsungle“ fölött. A macska ott volt előttünk.

Egy kivászó fajnak talán utolsó példánya, egy majdnem fekete szőrű hatalmas tigris állt szemben ugrásra készen velünk.

A hirtelen fölvilágító erős fény egy pillanatra elvakította a veszedelmes vadat.

Eldördültek a „kordyt“-ok. A tigris felszökött a levegőbe. — Vége volt.

Egy golyó találta csak ugrás közben kinyult testét, közvetlen az orr fölött, . . . hátul a nyakszirten keresztül jött ki.

Ketten céloztunk oda, a szemei közé. Az öreg ezredes, meg — én.

A faluban ez éjjelen az örömtől nem aludt senki.

Mi sem!

Wacha Róbert modern tisztító és műfestő intézete
m e g n y i l t .

Tárgyalnak Bécsben.

A politika eseményei.

A magyar politika sorsát ismét Bécsben intézik. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, Hazai Samu honvédelmi miniszter, Székely Ferenc igazságügyi miniszter és Lukács László pénzügyminiszter napok óta tanácskoznak már Bécsben. Tárgyaltak külön a katonai kérdések fölött általában a hadvezetőséggel, külön a katonai büntető perrend artás fölött az osztrák kormány-nyal, még külön a bankszabadság meghosszabbítása és a készfizetések fölvétele fölött az osztrák pénzügyi kormány-nyal, ma pedig formális közös miniszteri tanácskozáson beszéltek meg a két kormány tagjai a közös miniszterekkel együtt, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a delegációkban, ahol ezek a kérdések mind napirendre kerülnek. Mert ez a tulajdonképpeni célja minden tanácskozásnak. Szó sincsen arról, hogy a nemzet kívánságainak bármilyen kis része is kielégítést nyerjen, hanem csak arról folyik a tárgyalás, hogyan téveszték meg a közvéleményt, amikor az új horribilis terheket a nemzet nyakára akasztják. Hiszen Khuen azzal vállalta a kormányt, hogy szakít a múlt rekompenciós politikájával, hogy a hadsereg ki van zárva az agyonhirdetett nemzeti munkából. Most azonban kénytelen belátni, hogy még a vesztegetések és erőszakosságok árán összeszedett többség dacára a nemzet követeli a horribilis katonai terhek ellenértékéül a nemzeti jellegrök a hadseregben való kidomborodását.

Tehát a szemfényvesztés politikáját kénytelen lefelé folytatni, hogy fölfelé posszibilis maradjon. És a bécsiek hajlandók is őt ebben támogatni.

Khuen a királynál.

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósító"-nak: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délelőlt háromnegyed 10 órakor az általános kihallgatások során megjelent őfelsége előtt, hogy megköszönje a Szent István-rend nagykeresztjét. Khuen-Héderváry gróf ezután a közös külügyminiszteriumba tartott, ahol a közös miniszteri értekezleten vett részt.

Lukács László tanácskozási.

Bécsből táviratozzák a „Budapesti Tudósító"-nak: Lukács László pénzügyminiszter Bilinski lovag osztrák pénzügyminiszterrel tegnap megkezdett tanácskozási ma s esetleg még holnap is folytatja. Ezek a tárgyalások nem csupán a bankszabadság meghosszabbításának és a készfizetések kérdésére, hanem valamennyi függő pénzügyi kérdésre vonatkozik.

Közös miniszteri tanácskozás.

Bécsből táviratozzák a „Budapesti Tudósító"-nak: Ma délelőlt a közös külügyminiszteriumban Aerenthal gróf közös kü-

lügyminiszter előklésével, közös miniszteri értekezlet kezdődött, amelyen Schönaich báró és Burián báró közös miniszterek, Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Khuen és Bienerth miniszterelnökök, Lukács és Bilinski pénzügyminiszterek vettek részt. Az értekezlet, amely a delegációk elé tartozó ügyekről tanácskozott délelőlt tíz óra-
kor nyitották meg.

Házilag készült

férfi ingek,

VALÓDI BORSALINO és ANGOL

KALAPOK,

elegáns

nyakkendők

legnagyobb választékban legolcsóbban

LENGYEL

SAMUNÁL

Piac-utca 43.

A csapókerti iskola ügye.

Nyilatkozik az iskolaszék elnöke.

A közigazgatási bizottságnak üléséről hozott jelentésünkben megemlékeztünk arról, hogy Tüdös János dr. a közigazgatási bizottságnak tagja felszólalásában azt mondta, hogy a Csapókerti lakossága panaszkodott az iskolájuk tulsufaltsága miatt. E panasz folytán tette szövé Tüdös János dr. az ügyet, amelynek elintézése az egyháznak, a városnak és a csapókerti lakosságnak egyenlőképpen elsőrangú és fontos érdeke.

A felszólalás minden szava azt igazolta, hogy azok a lakosság és a népoktatás érdekeit kívánják szolgálni. Ilyen értelemben foglalkoztunk mi is a kérdéssel, anélkül azonban, hogy az iskola föntartó egyház gondosságára vonatkozóan megjegyzést tettünk volna, mint-hogy arra okunk sem volt. Ugylátszik azonban a kérdés megvilágítása nem történt meg a kellő mértékben, mert a református egyház iskolaszékének elnöke, Szele György, nyilatkozatot küldött be hozzánk e kérdésből, amelynek állásáról sokban más adatokat mond, mint amelyeket a csapókerti lakosság panaszában hallottunk.

A nyilatkozatnak szívesen adunk helyet, mert az illetékes helyről jövő kijelentés min-

dig értékes egy ilyen közérdekű kérdés megvilágítására.

A nyilatkozat szószerint a következő:

Több helyi lap mai — okt. 6. — számában a városi közigazgatási bizottság üléséről szóló referendaképen, valótlanúságot tartalmazó tudósítás jelent meg a debreceni református iskolák, különösen a csapókertiek tulsufaltságáról. Ezzel ellenkezőleg a valóság az, hogy a debreceni 64 református tanterem közül csak egyetlenegyben van a 80-ban megállapított törvényes létszámnál egygyel több, tehát 81 növendék s ezis azért, mert 1 róm. kath. vallású s a m. kir. Gyermekmenhelyen lakó, nyomorék és gyenge lelcencet tel kellett venni a Jókai-utcai fiúiskola első osztályba, mint legközelebb fekvőbe, mert testi gyengesége miatt messzebb eső iskolába küldeni lelketlenség lett volna. Minden többi tanteremben — kettőt kivéve, melyekben eléri a törvényes létszámot — ezen, tehát 80 on alul van a növendékek száma. Az erre vonatkozó hivatalos kimutatást alulirotnál bárki megtekintheti. Ugylátszik, hogy a jóhiszeműleg felszólt Dr. Tüdös János közigazgatási bizottsági tag urat, a debreceni egyháznak és iskoláknak valamely rosszakarója félrevezette s ebből származott aztán a közigazgatási bizottságnak, tanfelügyelőnek és a sajtónak félrevezettetése.

Debrecen, 1910 október 6.

Szele György,

református lelkes, iskolaszéki elnök.

Amint már tudósításunkban megirtuk, a városi tanács átiratot fog küldeni a csapókerti iskola ügyében a református egyház iskolaszékéhez, amely bizonyára a köz érdekeinek teljes figyelembe vételével és általános meglegedésre fogja a kérdést elintézni.

Uj iparosok.

Az ipartársulat ülése.

A debreceni ipartestület előjárósága ma ülést tartott, amelyen folyó ügyeket intéztek el. Az ülésen elnökölt Dávidházy Kálmán, előadó volt Scheibner Gyula jegyző, mint iparhatósági biztos Vetéssy Béla jelent meg.

Jelentés az ipartörvényről.

Legfontosabb tárgya volt Scheibner Gyula jegyző jelentése az ipartestületek országos szövetségének Zsolnán megtartott közgyűléséről, amelyen tárgyalták az ipartörvény revízióját is. Az átdolgozás a legjobb uton van, sőt az ügyet már ankétszerűen is tárgyalták.

Az összes kívánalmakat meg fogják küldeni az ország valamennyi ipartestületének, hogy az észrevételeiket erre vonatkozólag megtehessek.

A betegsegélyző pénztár ügyére vonatkozóan a sérelmek felsorolásával fölterjesztést intéztek a kormányhoz, amelynek képviselőjében Micseh Endre miniszteri tanácsos azt a kijelentést tette, hogy a tapasztalatról és kívánásokról felsőbb helyen jelentést fog tenni.

Szabadítások. I

Az előjáróság negyvenkét inast szabadított föl, akik közül háromnak egy-egy tíz-

Vigyázz !

Tulhalmozott raktár miatt!

145 cm. kosztümkelme (Hampson) métere most 200 fr. — 120 cm. kosztümkelme métere most 26 krajár.
Pongies 75 kr. Messalin 115 kr. Taft 98 kr. Moare, minden színben 220 kr. Mütés selyem buzra 49 kr.
Selyem, Haraszt, Plüsch, Schine. Filteres salak 90 kr.-tól, Flanellek, Parchetek. Ruhadíszek. — Mindenféle rövidárak meglepő olcsó árban.

Kékre festett kirakat.

MOLNÁR V. J. és TÁRSA

Cégtulajdonos: Molnár Lukács.

Kossuth- és Batthányi-u. sarok, színházai szemben.
Tanuló figyesssel felvételik.

Vigyázz !

koronás aranyat és díszlevelet adott. A ki-tüntetett inasok Körösi Ferenc timár, aki atyjánál Körösi Ferencnél, — Vojtha László, aki szintén atyjánál Vojtha Géza asztalosnál és Köblös Károly csizmadia, aki atyjánál Köblös Károlynál dolgozott.

Uj iparosok.

Tudomásul vette az előjáróság, hogy az elmúlt hóban a következők vártak ipar-jogot:

Murai Imre cimdész, Szabó Miklós műszerész, Szilágyi Károly csizmadia, Hamburg Salamonné bőrdandós, Kovács Sándor asztalos, Seiner Mór férfiszabó, Molnár István csizmadia, Pollák Ignác cipész, Pósi Ferenc kőműves, Bójen testvérek férfiszabók, Gusztig Chaim cipőfelsőrész készítő, Gerber Dávid cipész, Friedmann Lipót könyvkötő, Luszlig Mártonné fodrász, B. Tóth Erzsébe, fodrász, Hammerschmied János szijgyártót Halpert Mihály férfiszabó, Caraci Lajos esztorgályos, Gorzsás József és Gidó Ferenc sütő.

Az ülés még több szakosztályi jelentés elintézése után este nyolc órakor ért véget.

Török Bálint-u. 20.

Négy szoba

és mellékhelyiségekből álló

lakás

november 1-re kiadó. Esetleg vil-lanyvilágítás. — Bővebbet

Stegmüller Árpádnál

Kölcsey-u. 3.

UJDONSÁGOK

— **A választójogi népgyűlés.** Az általános, titkos és egyenlő választójog érdekében vasárnap d. e. 10 órakor, a Bika dísztermében tartandó népgyűlést már hirdetik a falragaszok, amelyeket a város minden rangu polgári társadalmából százhatvanan irtak alá. A népgyűlés jelentőségét már ezek az aláírások is jelzik s pártközi jellegét hiven mutatják, de tulajdonképpen jelentőségét megadja az a tény, hogy báró Bánffy Dezső, a választójogi szövetség elnöke maga is meg fog jelenni e gyűlésen és egy hosszabb beszédben fogja álláspontját körvonalozni. A kálvinisták vezérfőnökének a kálvinista Rómában elhangzó szónoklata országos fontosságú lesz. — Bánffyn kívül beszélni fognak ifj. Erdély Sándor dr, munkapárti képviselő, Messinger Simon dr, a kiváló jogász és Haypál Benő, a budai reformátusok ékes-szavú papja s a különböző pártok részéről felszól, a Liga vidéki küldöttei Szatmárról, Nagyváradról s a hajdu városokból szintén megjelennek a népgyűlésen, ezzel is dokumentálni akarván a gyűlés országos fontosságát. A vendégek a szombat esti 7 órás gyorsvoanattal érkeznek s a Liga helyi bizottsága az álmáson fogadja őket.

— **Ujjoncok megfigyelés alatt.** A nyulasi barakkokban népes élet van pár nap óta. Október hó elsején vonultak be a besorozott ujjoncok, akiket beosztásuk előtt, miután a kaszárnyába hely nincsen, a barakkokban helyezték el. A koleraveszedelem miatt az idén a hadügyminiszteri rendelet szerint az ujjoncokat 6 napig vissza kell tartani bevonulásuk helyén s a szükség: vizsgálatot meg kell ejteni, nehogy a kolera a hadseregbe behurcoltassék. A 160 visszartartott debreceni, illetve hajdusági ujjonc az ausztriai huszárezredekhez van beosztva. — Ausztriában pedig a magyarországi utasokat szigorúan megvizsgálják. Néhogy esetleg kellemetlenségek legyenek kitéve a bevonult katonák, az 5 napos kolera vizsgálatot megtartják, bár egyetlen embernek nincs semmi baja. Az öt nap elteltével viszik a szinmagyar fiukat az osztrák ezredekhez a három esztendő leszolgálatára végett.

— **Eljegyzés.** Nástlberger Róbert közöshadseregbeli hadnagy eljegyezte Hochmann Cöli urleányt, Letzter József udvari fényképésznek sógornőjét.

— **Felső kereskedelmi iskola tanulmányutjai.** Az iskola vezetősége megragad minden alkalmat, hogy növendékeit lehetőleg gyakorlati téren is kiképezze, ezen célnak megfelelőleg, gyakran rendez kisebb-nagyobb tanulmányi utakat. Október 5-én a leányiskola növendékei Labancz Mihály, Brandsch Gyula tanárok és özv. Harmath Gergelyné felügyelő vezetőjével megtekintették Hajdunánáson a Sohler-féle szalmakalapgyárat és a Fehéritő gyár r. t. telepét. Mindkét helyen a vezetőség lekötelező szíveséggel fogadta a kirándulókat és készséggel magyarázta mindkét helyen a gyárak komplikált szerkezetét. Másik csapat mintegy 32 fű, Fux Antal, Margócsy Emil és Dr. Varga Lajos tanárok vezetésével a diósgyőri állami vasgyárat tekintette meg. A gyár igazgatósága megbízásából Góby mérnök magyarázta a maga nemében csaknem páratlan gyártelep működését; minden résztvevő tiszta képpel agyában az óriási gyárról távozott. A gyártelep ma 37 mérnökkel, néhány száz hivatalnokkal és 10,000 munkással dolgozik. A résztvevők kellemes és hasznos emlékeket őrizhetnek a megtett utakról.

— **Szakosztályok ülése az ipartestületnél.** A debreceni hentes és mészáros szakosztály e hó 10-én délután fél háromkor tartja ülését az ipartestület dísztermében. Az ülésen az új vágóhídi szabályrendelet tervezetét fogják tárgyalni. Ugyanott tartja meg ülését e hó 14-én délután három órakor a kőműves szakosztály, amely az építési szabályrendeletet fogja tárgyalni.

— **Szoborművek kiállítása.** Az eddigi Kossuth-szobor pályázatok között tudvalevően a debreceni volt tartalmilag és számbelileg is a legeredményesebb. Kovács József polgármester a szobor-bizottság elnöke, hogy e pályázatot és az alkotás alatt lévő szobor történetét az utókor számára is megőriztesse, a bizottság elhatározásából megrendelte Letzter József udvari fényképésznek a pályázatra került összes szobrok fényképeit. Letzter József derekasan megfelelt e megbízásának és a pályázó művészek szobrai 100 felvételben elébünk tárják az egész szoborpályázat történetét. A minden tekintetben művészi fényképek Letzter József kirakataiban ki vannak állítva és pompás áttekintést nyújtanak a nézőnek arról a művészi versenyről, amelyet szobraszaink kifejtettek a pályázat elnyeréséért. A szobrok felvételei a szűkös hely és világítási viszonyok miatt nehéz és sok szaktudást igénylő munkát kívántak a fényképésztől, de Letzter József igazán művészi módon megoldotta feladatát és olyan elsőrangú szoborképet készített, amelyeket ritkán látunk a szobrainkról. A képek külön keretezésben a debreceni muzeumban lesznek elhelyezve és e 100 kép a város tulajdonát képező pályázati szobrokkal egy külön termét fogják képezni az építendő kulturpalotának egy olyan tartalmas Kossuth szobát, amely aligha lesz más vidéki városnak. Az értékes, szép képek érdemesek a megtekintésre és szórakozást nyújtanak azok részére, kik művészi érzékkel bírnak.

— **Elcsipett szélhámos.** Hajduböszörményből írják: Már hetek óta feltűnést keltett Hajduböszörményben egy Kiss Sándor nevű egyén, a ki elegánsan öltözködött és a legjobb körökben is mint újságíró és pénzügy-nök szerepelt. A hírlapíró utat az utabban tegnap a rendőrség leleplezte a mennyiben meglátta, hogy a hódmezővásárhelyi járás-bírótság által körözött es súlyos testi sértésért 10 napi fogházra ítélt egyén, ki a büntetés elől megszökött nem más, mint Kiss Sándor, ki legutóbb a Hajduböszörményi Hírlapnál mint segédszerkesztő is működött. Több itteni feljelentés alapján Kiss tegnap délben elfogták és őrizet alá vették és délután kihallgatták és letartóztatták. Kiss, ki Hajduböszörményben mint hírlapíró és pénzügy-nök szerepelt, ezelőtt pincér volt.

— **A debreceni repülés.** Most már bizonyos, hogy Debreczen és környékének közönsége meg fogja ösmerni a mai kor legnagyobb csodáját, a repülést. Letzter József hazaérkezett Párisból, hol szerződést kötött a Blériot gépek egyik legkiválóbb bajnokával, Fermandó Bándárral, a diyni aviatikai verseny gőzjével, a Blériot kedvenc tanítványával. A repülő mufa ványok október 16-án vasárnap délután lesznek, előkészítéséről lapunkban bővebben fogunk foglalkozni. Fermandó Blandard ma a mór-meloni aviatikai iskola tanára és egyike a legvakmerőbb repülőknök.

— **Elgázolta a vonat.** Püspökádányról jelentik: Nyíri Istvánné a lezárt vasúti sorompón keresztül akart menni. Nyíriné süket volt s nem hallotta a Karcag felől jövő vonat robogását, mely rohamosan közeledett feléje. A vonat elgázolta az asszonyt. Bérényi mozdonyvezető a katasztrófát akkor vette észre, midőn már segíteni nem lehetett. Holttestét darabokban szedték ki a vonat alól.

— **A sarajevói tartományi kormány** lábán álló I. és II. oszt. fenyő és bükk haszonfát kínál eladásra kb. 1,600,000 köbméter mennyiségben. Ajánlatok 1910. évi október 29. délelőlt 10 óráig a tartományi kormánynál Sarnjevóban adandók be. A részletes pályázati feltételek megtekinthetők a kamaránál.

— **Hírek a Vilmos-huszárok elhelyezéséről.** Napokkal előbb jött az a hír Nagyváradról, hogy a Vilmos-huszárokat új állomásra viszik. Nagyváradon már teljes bizonyossággal állítják, hogy az áthelyezés legközelebb meg fog már történni. E hír kapcsán beszélük azt is, hogy a debreceni osztályt is elhelyezik. Az elhelyezésre vonatkozólag a Vilmos-huszárezred egyik előkelő rangu tisztje a következő felvilágosítást adta:

— **Még mi sem tudjuk biztosan,** vajjon tényleg áthelyezik-e a Vilmos-huszárokat. Az áthelyezés azonban valószínűleg meg fog történni. Új állomáshelyünk Székesfehérvár lesz, ahol persze az ezrednek csak egy része fog állomásozni. Hogy a másik részt hová rendelik, azt nem sejtjük. Helyünket, úgy halljuk, a tizenhar-madik huszárezred fogja elfoglalni.

— **Baptista kongresszus.** Hajduböszörményből jelentik: Az országos baptista kongresszus, mely 3 napig tartott, ma befejezést nyert. A hajduböszörményi ugynevezett kö-zépkertben épült menedékház felavatásával kezdődött a kongresszus, melyen az ünnepi beszédet Udvarnok András budapesti hitszó-nok mondotta. Indítványára a kongresszus Lukács György volt kultuszminisztert, aki a baptistákat elismerte táviratilag üdvözölték.

— **Husz éves találkozó.** Csánki Benjámint szeghalmi ref. lelkész felkéri azon tanulóársait, akik a theologiai tanfolyamot a debreceni főiskolában 18.0 ben végezték, hogy a folyó év október 9 ik napján reggel 8 órakor a főiskolai szeniori hivatalban 20 éves találkozásra megjelenni sziveskedjenek.

— **Megégett öreg asszony.** Hosszupályiról jelentik: Csernai Mihályné 61 éves öreg asszony ma a takaréktűzhely mellett csirkét koppasztott, amikor a tűzből egy szikra pattant a ruhájára, amely tüzet fogott. Az öreg asszony kétségbeesetten segítségért kiáltott de mivel a házban teljesen egyedül volt, kiáltásait senki sem hallotta. Mire a bajt észrevették, a szerencsétlen öreg asszony már szénné égett.

— **Agyonlőtte a boroshordó.** Kabáról jelentik, ma délután négy órakor a kabai vasúti állomásról özvegy Keszler Józsefné egy fiatal husz éves asszony bort szállított be szekéren a faluba. Ő maga is fölült az egyik hordóra. Utközben azonban a göröngyös uton a kocsik egyik kereke kiesett, mire az egész kocsi félrebillent. A szerencsétlen asszony lezuhant a hordó tetjéről, az egyik hordó pedig rá esett és pedig olyan szerencsétlenül, hogy Keszlerné fejét teljesen összezúzta. Keszlerné azonnal meghalt, míg a kocsis és még két ember, akik a kocsin ültek megsebesültek.

— **A szüret Bőszörményben.** Hajdubőszörményből írják: Tegnap vette kezdetét itt a szüretelés és négy napig fog tartani, mely máskor 18—20 napot is igénybe vett a nagy kiterjedésű szőlőskertekben. Az idén alig termelt valami és eladásról vagy vevésről szó sincs.

— **A nyomoruság halottja.** Tiszapolgárról jelentik: Sztankai Sándor földmives évek óta nagy nyomorban élt családjával együtt. Ez most annyira elkeserítette, hogy ki akarta irtani egész családját. Valahonnan revolvert szerzett és több lövést tett gyermekeire, azután magára lőtt. A gyermekek szerencsére nem sérültek meg, de Sztankai maga holtan bukkott el.

— **Csöndélet a Libakertben.** A napokban történt, hogy Kiss István libakerti lakos egy az uton haladó kutyára, amelyen adójegy és szájkosár volt, háromszor sörétes töltéssel rálőtt és a kutyát megsebesítette. Az eset reggel félnyolckor a Libakertben át vezető forgalmas gyaloguton történt, ahol ugyanakkor iskolásgyermekek mentek az iskolába. Ugy tudjuk, hogy az eset miatt már megtették a följelentést a lövöldöző ellen. Ez alkalommal a rendőrség figyelmébe ajánljuk az esetet már azért is, mert a lövés akkor történt, amikor a kutya az éppen arra haladó gyermekek közelében volt s igen könnyen megtörténhetett volna, hogy a serétek a gyermekeket találhatták volna. Ugy értesültünk, hogy a gyermekek szülői is panaszt fognak tenni a lövöldöző ellen.

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalnál: Ráczy Gyuláné r. kath. 33 éves, Karabélyos István ref. 9 hónapos, özv. Medgyesi Istvánné ref. 81 éves.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA

SARKAN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszeti műterem.

Köszönetnyilvánítás. A Debreceni Leszámoló Bank mint szövetkezet Dr. Könyves Tóth Mihály kulturtanácsnok ur utján 10 koronát juttatott a siketnémák javára koszorúmegváltás címen abból az alkalomból, hogy elnökének, Gebauer Károly urnak neje elhalálozott. Az adományt szegénysorsu tanítványaim nevében hálással köszönöm. Gácsér József s. k.

Végkiárulás.

Csak rövid ideig.

Az üzlet áthelyezése miatt
**végeladás férfi-, női-
és gyermekcipőkben,
kalap- és férfi-divat cikkekben.**
Minden áron alul adatik el.

Glück Ede

a Kistemplommal szemben. Barak.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Oktober 7-én, pénteken: C) bérlet. Kuruzsló. Oktober 8-án, szombaton: A) bérlet. Vasgyáros. Oktober 9-én, vasárnap: Kis bérlet. Obsitos.

* **A színházi iroda hírei.** A színházi iroda a következőket közli: Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárral Dumas világhírű színműve a **Kaméliás hölgy** kerül színre, a címszerepben T. Csige Bőskével. Este 7 és fél órakor Kis bérlet. 2. számba az Obsitos adatik, a címszerepben Horváth Kálmánnal. — **Tolvaj.** Bernstein szenzációs világhírű drámáját jövő hétre tűzte műsorra az igazgatóság. A nagyhatású darab új kiosztásban kerül színre. — **Pillangók s asszony.** Puccini remek operája, mely tavalyi bemutatója alkalmából osztatlan sikert aratott jövő héten kerül színre. Ez előadásban lép fel Zilahiné betegsége után először.

Oktober hatodika.

Ünnepségek az országban.

Van a magyar nemzet történetében egy nap, amit millióknak könyve és fájdalma szentelt meg nemzeti ünnepé.

Oktober hatodika ez a nap, a magyarság Nagypéntekje. Halvanegy éve már, hogy könyek közt zarándokolunk hozzá és még mindig nem tudtuk kisírni minden könyünkét és nem tudtuk elpanaszolni mindig fájdalmunkat. Őket, a hősokeket, a magyar nemzet martírjait siratni könyünk nincs elég!

Ennek a napnak, a magyar szabadság szomorú halotti napjának az emlékéért kegyeletes érzésekkel ünnepelte meg ma egész Debrecen városa. A délelőtti órákban gyászistentiszteletek voltak az összes vallásfelekezeti templomokban. És ünnepet ültek az iskolák is, kegyeletes, szép ünnepeket.

Ünnep a kollegiumban.

Délután 5 órakor tartotta meg a főiskolai Magyar Irodalmi Társulat kegyeletes gyászünnepejét a főiskolai diszteremben. A szép és igazán hangulatos, kedves ünnepe-

lyen nagyszámu és előkelő közönség volt jelen. Az ünnepélyt a főiskolai énekkar „Gyászdal“-a nyitotta meg. A szépen összetanult megható ének mély és őszinte tetszést váltott ki a közönség soraiból. Herbály Gyula bölcsészettan hallgató, a M. I. T. elnöke tartotta meg ezután gondolatokban gazdag, hangulatos megnyitó beszédét általános tetszéssel. Majd Borsy István bölcsészettan hallgató szavalt el Ábrányi E. „Tizenhárom“ című ódáját mély érzéssel és komoly megértéssel. Az igazán szép szavalatot percekig tapsolta a közönség.

Ezután Darkó Jenő dr. és bölcszei akadémiai tanár tartott emlékbeszédet. A gondolatokban és érzésekben tartalmas gyönyörű beszéd élénk tetszésre talált és sokszor és erőteljesen meg-megmozdította a szivekben a hazaszeretet hurját.

Lelkes és hosszantartó taps volt a tudós tanár jutalma.

Majd Sarkadi Nagy József hittanhallgató énekelt néhány kuruc-nótát Pásztor Béla zongora kísérete mellett. Az a gyönyörű hatás, amelyet ez az énekszám tett a közönségre, mutatója annak, hogy mennyit ért. Az a lágy, hullámos, finom csengésű hang és azoknak a mélybáratu nótáknak kedves hatása még az ünnepély után is sokaknak a fülében duruzsolt lágy utáncsengésekben. Szép volt Massáth Ferenc hittanhallgatónak a szavaltata is, aki Jókainak „Az előőrs“ c. rajzát adta elő sok ráteremtéssel finom kidolgozásban.

A szöveget éneklése mellett oszlott el a közönség kellemes emlékekkel a szívből és bánatos visszaemlékezéssel a lélekben.

A róm. kath. főgimnáziumban.

Mint minden évben, úgy az idén is szép ünnepség keretében ülte meg a katolikus főgimnázium október 6-ikát. Először az iskola énekkara a himnuszt énekelte el, utána Kovátsi Béla VII. oszt. tan. szavalt sikeresen, ezt követte Balkányi Miklós VIII. oszt. tan. magas szárnyalású és költői lendületű beszéde, amely nagy hatást keltett; utána a műsor legnagyobb hatású száma: Klár nyolcadikos szavaltata következett. Ritkán hallottunk ilyen kiforrott és szép hangsúlyozású szavalatot. Egész szavaltatával lebilincselte a hallgatóságot és végül a szöveget énekelte el az énekkar.

A kereskedelmi iskolában.

Rendkívül nagy közönség előtt folyt le a kereskedelmi iskola ünnepélye. Nyitányul a felső kereskedelmi iskola vegyes énekkara adta elő a himnuszt. Utána Fux Antal tanár nagy hatású beszédet mondott, majd Sajó Ilonka igen szépen szavalt el egy alkalmi költeményt; utána Szász Dezső olvasott fel. Majd Márkus Dezső adott elő nagy hatással egy alkalmi melodramát, akit Egmann Lenke kísért diszkrétén, utána Emerich Endre szavalt sikeresen. Majd Balázs Andor hegedű szólója következett, akit Tapolczai Margit kísért meglepő biztonsággal és feltűnő finomsággal. Az ünnepély a szöveget hangjával ért véget.

Este a színházban.

Szép és kegyeletes ünnepség keretében emlékezett meg ma október 6-áról a városi színház is. A diszoldadási, amelynek műsora „II. Rákóczi Ferenc fogsága“ volt, egy kis ünnepély előzte meg. A zenekar nyitotta meg ezt az ünnepélyt. Azután Pataki József szavalt el Várady A. „13“ című költeményét

nagy és mély hatással. Majd Torma Zsiga énekelté Dóczy Józsefnek „Az aradi sikon” című gyönyörű énekét szépen és mély érzéssel. Az előadás is szép volt. Különösen kiemelkedett Thuri Elemér (Rákóczi) értelmes és szép beszédével és finom alakításával. Kivüle jók voltak még Huzella I. Amália szerepében, Kardos (Lehmann), Patáki (Bercsényi M.), Borbély (Knitelius). Az előadás lelkes hangulatok között ért véget.

Az országban.

Aradról jelentik a Magyar Távirati Irodának: Ma reggel 9 órakor harangzúgás jelezte a gyászünnepegy kezdését, a mely a minoriták templomában lefolyt istentisztelet vette kezdetét.

Az istentiszteleten megjelent Tisza István gróf, az aradi munkapárt és a bihari küldöttség kíséretében, valamint rendkívül nagyszámu közönség. Az ünnepi misét Lakatos Ottó minorita rendfőnök celebrálta. Az istentisztelet teljes háromnegyed órát vett igénybe. 10 órakor a közönség a szabadságtérre vonult és itt folyt le az ünnepély második része.

A szobor környékét rengeteg közönség lepte el. Az ünnepélynek rendkívül szép idő kedvezett. A szobor előtt tartott ünnepély első száma az aradi nemzeti színház énekes tagjai által elénekelt Himnus volt. Ezután Kestler Ede színész elszavalta Palágyi Lajos Október 6. című költeményét, majd a vasutasok egyesült dalköre egy alkalmi költeményt adott elő. Ezután következett Tisza István gróf ünnepi beszéde.

Szegedről jelentik: Október 6-át Szegeden is megünnepelték. A város képviselőiben Lázár György polgármester utazott Aradra a városnak szobrához.

Délelőtti istentisztelet volt, a melyen Jászai Géza apátplébános mondott misét, utána a honvédelmiéknél hazafias ünnepet rendeztek.

Az ünnepi beszédet Kelemen Béla orsz. képviselő mondotta.

Kecskemétről jelentik: Kecskemét város küldöttséggel képviseltette magát az aradi gyászünnepegyen. A városi hatóság az itteni templomban gyászmisén vett részt és a függetlenségi pártok gyászünnepegyeket tartottak.

Sátoraljaujhelyről jelentik: Okt. 6-ika alkalmából ma Dókus Gyula apátplébános vezetésével az összes vármegyei, városi és állami tisztviselők, valamint nagyszámu közönség résztvettek a kath. templomban tartott gyászistentiszteleten, melyet Besseney Zoltán apátplébános celebrált. A középületekre gyászlobogót tűztek ki.

Szatmárnémetiből jelentik: Október 6-át az összes templomokban gyászistentisztelettel ülték meg, melyeken a 48-as élő honvédek korhű ruhákban jelentek meg. A ref. főgimnáziumban emlékünnepegy volt, melyen Regéczy Sándor tanár mondott emlékbeszédét.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható lényvízközpontokban és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szilvágy-Lipóci Salvator-forrás-üzemeltető, Budapest, Rudófrakp. 8.

TÁVIRATOK.

Haverda negyedszer.

Megkezdődött a tárgyalás.

Budapest, okt. 7. Ma negyedszer ült össze esküdtbíróóság, hogy ítéletet mondjon abban a sok botrányon keresztülvergődött bűnpörben, amelynek vádlottjaként Jánossy Aladár, Haverda Mária és Vojtha Antal állnak az igazságszolgáltatás előtt.

A főtárgyalási terem kilenc órára félig sem telt meg, tíz órára azonban minden helyet elfoglaltak azok, akiknek jegy jutott. A hallgatóság között — az elnöki intézkedésnek megfelelően — nő nincsen.

A vád.

Pontban kilenc órakor az elnök a szokásos formásokkal megnyitja a tárgyalást. Szuronyos bírófőnök kíséretében megjelennek a már jól ismert vádlottak. Jánossy Aladár és Vojtha Antal kék zakkóruhát, Haverda Mária egyszerű és fekete florentínkalapot visel.

Az elnök az általános kérdésekre hallgatja ki a vádlottakat. Azután az esküdszéket alakították meg.

Az elnök elrendeli a vádirat rendelkező részének a fölolvását, amely Jánossy Aladárt gyilkosság bűntette miatt, Haverdát és Vojthát pedig mint bűnsegédeket helyezi vád alá. Az elnök elrendeli, hogy Haverdát és Vojthát vezessék vissza a fogházba, egyben felszólítja Haverdát, hogy azt a ruhadarabot, amelyet a fején visel, a tárgyalás további során ne viselje.

Haverdát és Vojthát kivezetik, az elnök Jánossyt szólítja. Figyelmezteti, hogy szálljon magába és tegyen töredelmes vallomást.

Az elnök: Bűnösnek érzi magát?

Jánossy: Igen.

Az elnök: Fiaalkori életéről tud beszélni?

Jánossy. Eleinte lassan, azután egyre folyékonyabban beszél. Elbeszéli, hogy apró kicsiny, valami notesz elcserelése miatt eltávolították az iskolából. Megpróbálkozott a színészetrel, de nem sok sikerrel. Majd rátér arra, hogy szerzett hamis érettségi bizonyítványt. Azután körjegyző lett. Következett a fegyelmi és a jegyzőségből is kicsöppent. Elmondja, hogy jutott egyre közelebb Haverda Máriához, hogyan lett féltékeny s hogyan főzték ki hárman a gyilkosság tervét. Haverdát holnap hallgatják ki.

A kolera.

Budapest, október 6. A nagy események, a portugál forradalom és a Haverda-pör tárgyalása teljesen elterelik a figyelmet a koleráról. Az igaz, hogy a kolera már nem is érdemli meg a nagy érdeklődést. Budapesten már napok óta nincs kolera. Mindennap beszéltanak ugyan egy-két embert a Szent Gellért-kórházba, de ezekről az emberekre kiderült, hogy ezek a szegény emberek nem annyira kolerasok, mint inkább éhesek és gyomorbetegesek. Ma is beszéltettek egy ilyen éhes embert. A Lágymányoson akadtak rá, a bogiák miatt. Beszállították a Szent Gellért-kórházba és enni adtak neki. Ettől meggyógyult.

Hívek a püspökök ellen.

Alsókubin október 6. A Richter János orsz. képviselő ügyében tegnap szenzációs fordulat történt. A róm. kath. hívek tömegsztrájkra készültek Párty püspök jogtalannak vélt rendelkezései ellen. Mozgalom indult meg aziránt, hogy több lipóti- és árvamegyei róm. kat. egyházközönség hívei tömegesen áttérjenek a luteránus vallásra. Ezt Párty püspök állítólagos erőszakoskodásaival és azzal okolják meg, hogy méltatlan papokat szeret a közönségre — annak tiltakozása dacára — ráerőszakolni, akik a róm. kath. vallást és annak szentségét egyenesen guny tárgyává teszik. Tegnap Alsókubinban e tárgyban tanácskozás volt, melyen lipóti megyei, hrustini, turdosini, krasznahorkai, diuhai és árvanagyfalui kiküldöttek vettek részt. Az áttérők számát az illetők állítása szerint 10,000-re lehet tenni. A Párty püspök és Richter János közti konfliktus ügyében okt. 4-én nagyobb számu kiküldöttség jelent meg Csaplovics Simon főispánnál, arra kérve a főispánt, hogy hasson oda, hogy Richter plébános ügye minél előbb elintézésre nyerjen.

lagos erőszakoskodásaival és azzal okolják meg, hogy méltatlan papokat szeret a közönségre — annak tiltakozása dacára — ráerőszakolni, akik a róm. kath. vallást és annak szentségét egyenesen guny tárgyává teszik. Tegnap Alsókubinban e tárgyban tanácskozás volt, melyen lipóti megyei, hrustini, turdosini, krasznahorkai, diuhai és árvanagyfalui kiküldöttek vettek részt. Az áttérők számát az illetők állítása szerint 10,000-re lehet tenni. A Párty püspök és Richter János közti konfliktus ügyében okt. 4-én nagyobb számu kiküldöttség jelent meg Csaplovics Simon főispánnál, arra kérve a főispánt, hogy hasson oda, hogy Richter plébános ügye minél előbb elintézésre nyerjen.

Szerencsétlenség a vasutnál.

Arad, október 6. A vasuti átjárónál leeresztett sorompót Matyó Áron és Avramovics Sziva földmivesek, kik kocsin keresztülmentek, fölemelték, miközben az érkező vonat elütötte. Matyó fajt a vonat kerekei szétronsolták és a lovakat agyonzúzták. Avramovics csodálatosan sértetlen maradt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatorzsde.

(Esti zárlat.)

Budapest, okt. 6.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Szilárd iránzat mellett 25,000 métermázsza került forgalomba 10 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonaműek szilárdak. Idő derült.

Okt. buza	10'29—10'30.
ápr. buza	10 48—10'49.
rozs okt.	7'48—7'49.
rozs ápr.	7'80—7'81.
zab okt.	8'04—8'05.
zab ápr.	8,38—8'39.
tengeri máj.	5'58—5'59.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

1159 v. k. szám.
1910.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 135/3. 1910. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Velvart és Verber bpesti cég részére 62 K tőke, ennek 1909 év február hó 12-ik napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 97 kor. 71 fill. perköltség erejéig 1910. évi január hó 31-én bíróilag lefoglalt és 1344 koronára becsült árucikkek és butorokból és gazdasági felszerelésekből álló ingóságok 1910. évi október hó 7-én délelőtti 9 órakor kezdetét veendő és Ujföld apafája, Hadházi-ut 7. és Petőfi-tér 6. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1910. szeptember 2.

Oláh Géza
bírói kiküldött.

HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

Olcsó Írógépek!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jóállással adatnak el.

„MERKUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!

Adler

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

ÍRÓGÉP

Kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Egy tanuló és egy berakóleány

Horovitz Zs.

nyomdájában

Piac-utca 12. sz.

felvétetik.

Gyógyítsd az iszákosságot,

mielőtt a részegség nem hatalmasodik el.

Mentsd meg az iszákost, mielőtt az alkohol az egészségét munkakedvét és vagyonát tönkre tette volna, vagy mielőtt a halál a mentést lehetetlenné teszi.

Alkolin egy kivonat, mely alkoholszerűen hat, de mégis az italtól undorítja az iszákost.

Alkolin teljesen ártalmatlan s oly hatással alkalmazható, hogy a nagyfokú részegségben szenvedők sem esnek vissza az ital pusztító karjaiba.

Alkolin a legujabb szer, melyet a tudomány feltalált, hogy millió és millió embert megmentsen a nyomortól és szenvedéstől.

Alkolin könnyen oldható preparátum, melyet például a házi asszony a férjének reggelijéhez elkeverhet, anélkül, hogy ő valamit is észrevenne. Ily esetben az illető semmit se tud arról, hogy hirtelen nem szenvedheti a spirituszt. Ellenben azt hiszi, hogy a mértéktelen ivás okozza az undort, mint például van eset arra, hogy a kedvenc étel megcsömörli az embert.

Alkolin adjon az apa a diák fiának, mielőtt az a vizsgán megbuknék, mert még akkor is árt az agynak az ital, ha keveset is élvezi. Általán véve minden gyenge akaratú ember vegyen be Alkolin-t. Ez a szer ártalmatlan s megóvja az egészséget, sok pénzt takarít meg, melyet borra, sörre, pálinkára, likőrre költene.

Az **ALKOLIN** szer 10 korona s az összeg előre beküldése, vagy utánvét mellett küldetik meg. — Cim:

Alkolin intézet, Copenhága 600 Dänemark.

Levelek 25, Levelezőlapok 10 fillér s bélyeggel bérmentesítendők.

Házlebontás miatt mélyen leszállított arak!

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Horovitz Zsigmond papirkereskedése

Debreczen, Piac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Minden iskolában érvényes

füzeteket

rajzeszközöket

vonalzókat

rajztáblákat

rajztömböket

A fényképezést kedvelők részére raktáron tart:

Fényképező képeket
lábakat
rámákat

Fényérzékeny lemezeket
papirokat

előhívó, aranyfürdő, fixáló szereket és egyéb eszközöket.

Amateur-kartonok nagy választékban.

A Kereskedelmi Iskolákban szükségelt összes füzetek, rovatolt papírok legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban.

16275—1910. P.

Hirdetmény.

Derecske község határának általános tagosítása iránti birtokrendezési ügyben az előmunkálatok megkezdésére határnapul **1910. évi november hó 7-ik (hetedik) napjának délelőtti 8 óráját Derecske község községházához** kitűzöm, amikor az összes érdekelteket azzal a figyelmeztetéssel idézem meg, hogy elmaradásuk a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja.

Együttal felhívom a birtokrendezésre jogosított földmérőket, hogy ha a kérdéses ügyben, a földmérői teendők elvégzésére hajlandók, a szerződési pontozatok előterjesztésével ajánlataikat hozzám, vagy az érdekeltekhez küldjék be és ajánlataikban arról is nyilatkozzanak, hogy a földmérői teendőket, a 30—1909. I. M. sz. rendelet 87. §-a értelmében is, hajlandók-e elvégezni és milyen feltételekkel.

Egyben közlöm, hogy a tagosítandó terület 11753 részlettel mintegy 13943 hold, a kiegészítendő terület pedig 5767 részlettel 4057 hold, — továbbá, hogy a kiegészítő munkálatok a földmérő által lesznek végzendők, végül, hogy az összes földmérői munkálatok a 30—1909. I. M. sz. rendelet 63. §-ának d) pontjában foglaltak szerint készítendőek el.

Kelt Debreczenben, 1910. október hó 5-én. Kir. tszék, mint urb. bíróság.

Bolvány I. Lajos s. k.
kir. tsz. bíró.

A kiadmány hitelül: **Pusztai**, kiadó.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

UJSÁGPAPIROS kilónként eladó lapunk kiadóhivatalában, Piac-utca 12. Egyháztér felől.

Telefonszám 729.

SZENDRŐ
SÁNDOR
Zongora-
és Hangszerkészítő
Debreczen

Zongora, Gramofon és Hangszeráruraktára

Batthyány-u. 22. sz.
alá helyeztetett át.

Mutatvány Klár Andor most megjelent füzetéből.

Jóakarató tanács

Sokan azt állítják, hogy hiteligényük kielégítésénél, illetve pénzkölcsöneik megszerzésénél

közvetítőre nincs szükségük!

Ez téves felfogás, mert amint senki sem lehet saját orvosa, még ha ért is az orvosi tudományhoz, — vagy nem láthatja el peres ügyeit saját maga a bíróság előtt, ép oly kevéssé intézheti kellő szakértelemmel kölcsönének megszerzését. Gyakorlat teszi a mestert, ez a régi közmondás itt is alkalmazható. Az a magánfél, aki pénzügyletek lebonyolításával hivatásszerűen nem foglalkozik, nem lehet tisztában azzal, hogy a pénzpiacnak folytonos hullámozása közepette, melyik az a pénzforrás, hol hitelszükségletét legelőnyösebben szerezheti meg. — Aki tehát nem járta a pénzvilág szövevényes labirintusában, az csak ötletszerűen járhat el a saját ügyében is és lehetséges, hogy épen oda botlik be, ahol legkedvezőtlenebbül bánnak el vele. — Mig ha egy lelkiismeretes közvetítő bankirodához fordul, csekély jutalék ellenében, amely egyszer és mindenkorra fizetendő, fel lesz mentve a kölcsön megszerzésével járó fáradságok és kelemetlenségek alól és hogy úgy mondjam, helybe hozzák neki a pénzt.

Ne sajnálja tehát a közvetítőtől a csekély jutalékot és bármily természetű pénzkölcsönre van szüksége, forduljon a legteljesebb bizalommal irodámhoz és eleve is biztosíthatom, hogy az eredményyel meg lesz elégedve.

KLÁR ANDOR.

Klár Andor bankirodája Piac-utca 77. sz. :: Telefon: 445. sz.